

ישמעאל

הגליון מקדש לרפואה

אלחנו בו שושנה

ה' ישמרהו ויחיהו, ישלח דברו וירפאהו בבריאות איתנה והחלמה מהירה בטוב ובנעימים, ויגן עליו ויגדלוהו מכל צער וסבל ויסורים קשים ויחיש רפואתו בחסד וברחמים.

הן אל כביר ולא ימאס תפילת רבים

יוצא לאור על ידי בית המדרש "חיים והשלום" בניוירק

פרשת ראש (מקראי אלה) • גליון 298 • התשפ"ה

..... מהספר הקדוש "זרע שמשון" שמשון

..... לרבי שמשון חיים נחמני זיע"א
איש כמתנת ידו בכרפת ח' אלקיד וכו'. יש לדקדק אמאי איצטריך מלת "איש" ומהו הפסל של "כמתנת ידו בכרפת ח' אלקיד", ועוד למה התחיל בלשון נסתר ואח"כ בלשון נמצא. וי"ל לפי שיש בעולם ב' מיני אנשים, יש מי שמוצאו גרם לו שנתנו לו מן השמים עשר נכסים וכבוד יותר מהצריך לו למחיתו ולמחית אנשי ביתו, וזה נקרא לזה מן המקום שהרי נתחבב למקום ממה שנתנו לו יותר מצרכיו, ויש מן אחר של אנשים שלא נתן להם הקב"ה רק מעט מועד כדי חייתם בצמצום, וזה לא נקרא כ"כ חיב ומשעבד בשביל ממונו למקום, שהרי אדרבא כבר נתחבב המקום לתן לו דין מחיתו, דכתיב "נתנו להם לכל בשר", וכתוב "ומשפיע לכל חי" וכו', ובגנז המין השני אמר "איש כמתנת ידו", לפי שנקרא איש, דהינו גביר ואדון כמו "איש נעמי", שהרי אין לו רק כדי מחיתו וספוקו ואינו לזה ונכסיו אינם משעבדים, וזה יתן כפי מתנת ידו ולא כפי נכסיו, שהרי לא נתחבבו, אמנם בגנז המין הראשון שנקרא לזה ונכסיו נתחבבו, על זה אמר "בכרפת ח' אלקיד", ואמר בלשון נמצא, מפני שמי שמוצאו מהמקום פותחו על פנקסו ונכר וידיע, ועל זה אמר "בכרפת ח' אלקיד". מה שאין בן המין השני, שאין לו שם, לפי שאינו כתיב בספר של המלכה, וכן הוא האמת שהעשירים נודע שמם בשערים, מה שאין בן העניים, דאבב חנוואתא - נפישו אחי וברחמי וכו' [אבב ביוני - לא אחי ולא מרחמי. וגברי היבא מיבדקי? (שבת לב ע"א) ופרש"י "לפתח חנות, שמחלקים בו מזונות ויש שם עשר, הרבה אחים והרבה אוהבים יש, הכל נעשים אוהבים. מרחמי - אוהבים" ע"ש עוד.]

אהבה ממקור האהבה

ואינו נראה, חזק יותר, מכל ובכחו להפר כל הרגל וסדר ישן.

כאשר בגר האיש, נשא לאשה. הרגשה בלתי מסבדת חברה ביניהם והניעה אותם לפתח בחיים משתפים. החבור ביניהם תבע ותורים בהם גם כואבים, גבע מחירים משמעותיים, אלץ אותם לעזב את בית הוריהם, פעמים אף לנתק את עצמם לגמרי מבית אבותם, ולשבש את סדרי חיייהם מכפי שהרגלו מקטנות. והם עמדו בכל הדרשות, והתברר שפח האהבה - ההרגשה הבלתי מסבדת, שנטע בהם השם יתברך, חזק יותר ופורץ כל הגבלה שתהא.

עם הזמן נולדו להם בנים, אותם גדלו במסירות מתוך רצון 'בלתי מסבד' להעניק ולתת עוד ועוד. הם הוסיפו שעות עבודה על פני שעות המנוחה, בכדי להוסיף לרוחת ילדיהם, בכח האהבה - אותו רצון 'בלתי מסבד' שגורם להם ענג ותשוקה 'בלתי מסבדת' לתרם מעצמם ואת עצמם לטובת ילדיהם, כאשר כל העת פיהם מלא הודיה והודאה והודעה: שילדיהם מסיבים להם אשר וקורת רוח יותר שכדאי עבור זה לנתר על כל מנעמי העולם ועל כל סדרי.

אותו עולל, שבפתיחת הספור, שפעת כבר בעל לאשה ואבא לילדים חשק להגדיל את הונו ולשים פניו לעסקים. נסיונו היה דל ולפי כל הסתברות, הסכומים להכשל קרובים מהסיכויים להצלחת... לכן פנה למדרך ומורה לכלכלה. המורה התגלה כאיש מבין ומפיר את רזי השוק על בורגם והדרך אותו מתי יש לקנות ומתי למכור, מתי לסחור וממה להמנע. אודות לכשרון ההסברה המעלה של המורה, קלט מידענו את החמר הנלמד. המורה היה מצוין אותו לשבח, שמקבוצת תלמידים גדולה, שחלקם נטשו כבר בתחלת הלמודים, היה תלמידו זה מבין אלו המיחדים שמחם פתוח לקלט הכל ולבם מבין ביותר. עם הזמן העמיק היחס בינו לבין רבו שהתגלה כאיש מבין בכל חכמה, ולרב האהדה ביניהם היה לו רבו המקצועי למורה דרך בחיים.

כשהוא טוען בדיעות, יצא לעולם המסחר. עצותיו של רבו היו לו תועלת מרבה, אבל היה עליו לסמך פמוכן גם על חושיו העסקיים. והחיים כמו גלגל, לפעמים נגע בהצלחה ולפעמים חנה פשלון. התגודות בחייו טרדו את מנוחתו. לצד זה הופיעו מכשולים נוספים,

בפרשתנו נזכרו אופנים שונים של מסיטים - אישיות חשוכה נביא או חולם חלום, או מצד בן משפחה קרובה או מצד ידיד אהוב, שאם וכאשר יפנו לאדם בדבורי הסטה לעבוד עבודה זרה, עליו להתעלם ממצמדם, קרבתם ואהבתם, ולנהג בהם כדיני התורה המיוחדים למסיטים, שעולים בחמתם ובאפי ענשם על חטאים אחרים [דבר על כך בשנים קודמות. וכן הערנו בפרשת פינחס על מלחמת מדין, שהיתה עם מאפנים של דיני מסיט החמורים וגדולה בחמתה ממלחמה עם אויבים אחרים, כי מלחמה זו היתה עקב חטאת ישראל].

ונראה לומר שפרוט האישיים, האהובים ובני המשפחה, כנזכר בתורה, יש בו רמז לאדם שכאשר יתבונן במצבו יבין שהאהוב האמתי שלו הוא השם ברוך הוא, שכל מה שיש לאדם הוא ממנו יתברך, וגם האהובים שלו והמסיטים עמם נפגש במהלך חייו, כולם משפעים, מאהבת השם אליו. ונסביר.

מצת נוצר האדם, מלזה אותו השגחה תמידית של הבורא ית"ש, שברא ותכנן את מקומו בבטן אמו מצת יצירתה. וטבע כללי התפתחות והתקמות הטפה למבנה גוף שלם באבריו. במהלך תשעת החודשים ששהה שם, היתה אמו נושאת אותו. על אף תוספת המשקל, לא קצה בו, ואדרבה, היא אף הוסיפה והחמירה לשומרו ולהשמר מכל פגע ולהזהר מכל מכה, ומכל תנועה, שחלילה לא יזיק לעבר. מהיכן באו לאם אותם רגשות אהבה וחמלה עד כדי ויתור על חרות התנועה מתוך חרדה לשלום העבר? הרי עדין לא ראתה אותו מימיו? רגש זה שלח לה השם יתברך לשמירת העבר. ומעת צאתו לאור העולם, התעצמה האהבה. בתקופתו הראשונה היו אבריו חלולים, מבלי יכולת להתפרנס בכחות עצמו, ואפילו מבלי להושיט את ידו לכלי השתיה. אף האם היה נתן להגדירו כחסר ישע? חלילה, כי השם יתברך משך עליו חן ויפי ו'הטעין' את הוריו ואת אחיו הבוגרים בכמיות עצומות של אהבה אליו, וכך ארע שלא עזבוהו אף לרגע אחד. די היה בקול בכיו כדי לזרום למלא את מבקשו. מספיק חייד קטן ושוכה לב שלו, כדי לרפך את לבם של הקשוחים ביותר, להסתער עליו בחיבוקים ונשיקות וכל זה הוא פרי האהבה שנטע השם יתברך עליו ובלב סובכיו. כי האהבה - הפח העולם הזה שקים

בדמות של נוכלים ורמאים, שהטעו אותו במידע כוזב ובכך הצליחו להערים עליו למכור לו סחורה גרועה. כמו כן נאלץ להתמודד עם קנאים שלא יכלו לראות בהצלחתו, ששו לאידו, פרסמו את פשלונויותיו. הוא חש צורך עז לפרק את לבו, און קשבת שתאזין לו, שתבין את לבו, אחרת עלול לכרע תחת צרותיו... מטעמים שונים, כמו למשל הבושה, נמנע מלעזב את משפחתו ומקרביו בבציעותיו.

וכאן התבררה יצילתו של חבר קרוב משפך הימים, שתמיד שמח להאזין לו, לשמוע אותו, להבין אל לבו, להשתתף בצערו ולשמוח

בשמתחתו. החברות האמציעה [ההנדירה] ביניהם היתה 'דו צדדית', על דרך (משלי כו, יט) "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם", וגם הוא היה מקדיש שעות מזמנו לשמוע ולהבין ללב בחברו ולשתף אותו בקשיים האישיים שלו. ללא ספק השיחות הללו הפיחו רוח חדשה בעמל החיים, ופתרו להם פגישות עם 'פסיכולוגים' ובעלי מקצוע...

אוהב אמתו ואהבים...

והנה ביום אחד חברו עליו כל בני משפחתו - הוריו, אחיו, בניו ובנותיו, וכל מקרבו ומידעיו - חברו אשר כנפשו, מוריו ונביאיו, בעצה לעזב את השם יתברך, חלילה. הם מזכירים לו את תרומתם לגדילתו, את האהבה שהרעיפו עליו, את החכמה שלמדו אותו, את ההנאה וקורת הרוח שהסבו לו - כל אחד את חלקו בצמיחתו.

הוא נזכר באהבתם, ושואל את עצמו: מדוע אכן אהבוהו? למה בחרו להשקיע בו יותר מאחד אחר? מהיכן שאפו את הרצון לזנוח את עסוקיהם הפרטיים, את העדפות האישיות ולהתמקד בו, בגדולו, בחנוכו, בהנחלת ידיעות, ובעוד כהנה וכהנה - מה היה הכח שהניע אותם לזה?

מדוע נכמרו רחמי הוריו ואחיו עליו ולא על חתול רחוב נטוש, שלכאורה מגדיר כ"חסר ישע" לא פחות ממנו? זכרונות מימי בחורו עולים, התקופה שהחל לצאת לעולם, השתלשלות העניינים שהביאו אותו להקים את ביתו, ותוהה: מדוע בת זוגו [וכמובן הדברים נכונים גם לכן הזוג כלפי בת הזוג] הסכימה לעזב את בית אביה למענו, לותר על הרגליה הישנים עבורו?

הוא מביט בעיני המורה הקשיש, ונזכר בימים הראשונים שפגש בו, התרשם ממנו ובקש ללמד מתחמתו. המורה היה שקוע בספרים, משרטט תרשימים מסבכים, משקיע שעות להשלמת מדעו. נכח המראה רווי ההוד, הבין שהלמודים עמו יאלצו את המורה לרדת מרום פסגת מעלת המדעים, ללמודים של תלמיד מתחיל, וכי עלה על דעתו שאכן המורה יסכים לרדת לרמתו? הוא כבר החליט בינו לבין עצמו לסגת. אבל בארץ פלא הסכים המורה לקבלו לראיון שהקתר בהצלחה ומאז היה המורה מנתק את עצמו מעומק חשיבתו, מעומק רעיוניו, ומקדיש זמן יקר, שעות שבהם יכל להעשיר את עצמו

בחכמה גבוהה, ובמקום זה ישוב ולמדו כתינוק. ולמה המורה הסכים לכך? זה לא היה עבורו כסף, כסף לא חסר לו... זאת ועוד, המורה אמנם מתעסק בכלכלה שענינה כרוך בכסף, אבל שיגו ושיחו, פרישותו ואורח חייו הסגפני וכלל ההפרות עמו למדו שלעולם לא יעדיף חכמה על פני כסף. אז מדוע מצא חן בעיניו? למראה חברו, שעומד כעת ליד המורה, עולה בו המחשבה, מהיכן שאף את הכח לסבל את ספורי מצוקותיו ולהטות און להרפתקאותיו?

מתברר שהכל בא ממקור אחד, מבצל הכחות כולם, שהפעיל במפריו כחות גופנים ונפשניים, רגשות שונים - אהבה, חמלה, רחמים, כח נתינה, רצון להעניק ועוד כהנה וכהנה, כדי להטיב לו בתקופת שהותו בעולם הזה. ולכן אהבו אותו, לכן רצו בו, לכן הסכימו להיות בקרבתו. אלמלא הכחות העלומים אף בריה לא היתה מסכימה לותר על חירותה למענו; בעבור האהבה והרחמים שהאציל הבורא ית"ש על הוריו, תרמו את עצמם למענו בשמירתו ובגדולו על הצד הטוב ביותר, אלמלא זה מה יש הגיון לסייע ליצור שפרץ לחייהם, שאינו מפיך כעת כל תועלת, הוא רק אוכל ותובע בבכיותו הרעשניות, מבלי שיתרם גם הוא את חלקו לחברה. ולרב חצפתו, קובע את זמני הסעודה, ואפילו באמצע הלילה אינו חושש לפצח ב'צרמוניה' קולנית, להעיר את יושבי הבית כדי שיאכילוהו וירקידוהו... וכמובן שמחשבות עושים אלו היתה מחדירה בהם את ההבנה שנוכחותו היא נטל שעוד עלול לשבש ולהפריע את החיים, ומוטב להפטר ממנו ויפה שעה אחת קודם.

כמו כן האציל הוא יתברך אהבה בין בני הזוג, ומכאן הדרך לסבות ההגיוניות להקים בית גם במחיר של ויתור על הרגלי העבר וכו', כפי שהובא לעיל [הגמה מאחשורוש שהיה שטוף בתאוות ועשיר גדול עם יכולות להשיג את כל הנאות העולם הזה, ומכל הנשים בעולם אהב את אסתר המלכה עליה השלום, והיה מוכן לותר עבורה על מסים, סדרי שלטון של כבוד וכו', כמובא במגלה. וכל זה בשל חוט של חסד שמשך עליה השם יתברך].

כמו כן בעל הכחות כולם יתברך שמו, החדיר במורה רצון להעביר את חקמתו הלאה, רצון ותשוקה שהם שני ערך לרצון הפרה להניק את

בנה, שעצמתה של רצון זה גדול מרצונו של העגל לינוק (עין פסחים קיב ע"א), הגם שאצלו היניקה משמעה חיים, ואם לא ינק ימות מרעב. אף על פי כן רצון הפרה גדול יותר. תשוקת לב שלא נתנת להסברה, והכל מאתו יתברך כדי להאכיל את העגל וכדי להרבות דעת. ולתועלתו, משך עליו חוט של חן וחסד, כדי שהמורה יבחר בו לתלמיד.

וגם הוא יתברך קשר בין נשמות בני אדם, ולצד הרצון להאזין לאחר, גם תכונות אנוכיות 'אינטרס' של חבר לשמוע את זולתו, כדי שבבוא היום יתקו גם הוא לחברו און קשבת, והכל מבצל הכחות כולם.

וראוי לזכור גם, שיכולותיו של האדם מגבלות, ויתכן שלב שנפשו של החבר תקוץ משמיעת צרותיו של חברו, אבל השם יתברך מטה און כביכול לזעקת הדל, ואף מושיע אותו ואפילו נותן לו שכר על עצם זה שפונה אליו.

ולאחר מחשבות כאלו, הוא מבין שכל האהבה שהרעיפו עליו אוהביו, כולם היו ממקור האהבה, הוא מבין כמה כפיות טובה יש בקבלת דבריהם וכמה עליו להתנגד להם, שמנסים להרחיקו ממי החיים - אבינו אב הרחמן. ולכן יש לנהג עמם בחמרת הדין.

ונאמר (יג, ד) "...כי מנסה ה' אלקיכם אתכם לדעת הישכם אוהבים את ה' אלקיכם בכל לבבכם ובכל נפשכם". ובנוסף לפשוטו של מקרא, כמובא במפרשים, יתכן לרמוז, שהנסיון לאדם, לבחון את עצמו האם חי בהפרה שמקור כל האהבות כולם הם מאהבת השם יתברך עליו, שמעת ליצירתו שלח לו ברואים שבכח האהבתם אליו יסיעו לו בחייו. ובכך שאינו משלים את החלטתם השקרת, מוכיח שהכל מאת השם יתברך והפרת הטוב היא אליו יתברך לפני כל בריה אחרת, שהפרת הטוב אליה היא בזכות היותה שליחה של השם יתברך להיטיב לו. וכיון שמתפחשת לשולח, אין מקום כלל להפיר לה טובה.

השם יתברך יזכה אותנו שנעשה רצונו ונשפיע מטובו וחסדו לכל הברואים להביאם לאהבה וליראה אותו כל הימים. אמן.

הגיש משה אליהו ש. (טל' 050.4125671)

שבת שלום ומבורך
וחדש טוב ומבורך

<p>סגולה להשפיע תועלת גדולה בנפש האדם</p> <p>כתב רבינו החיד"א ב"עבודת הקדוש" (סגן ליאיר ה) "להצלחה ולשמירה, [יאמר] מזמור לדוד ה' אורי וישעי (תהלים פק כו) בלוי אחר כל תפלה מהשמונה עשרה, מראש חדש אלול עד מוצאי יום הכפורים, וכן בחושענא רבא. וכן הוא מנהג בעיר הקדש חברון שהשליח צבור אומר אותו אחר עלינו לשבח וכו' בקול רם. ומה טוב לאומרו כל השנה אחר שמונה עשרה. ולפחות כל יום האומר בכוונה אחר תפלת שחרית ומצא חיים".</p>	<p>נפלאות הבורא ית"ש • מה רבו מעשי ה' בלוי בתורה עשית</p> <p>אצבעות האדם מועילות יותר מכח הבהמה</p> <p>נתן הבורא ית"ש לאדם אצבעות המועילות לו פי כמה ובמה מגבורת החיה החזקה ביותר. לדגמה, פתיחת תבת ברזל, החיה שתשקיע את כל כחותיה לגלות את תכליתה, תנשף בשניה המחדדים, תתנגש בה בעצמה אדירה ותבעט בכל כחה, לא תפתח את התבה. [היא אמנם עשויה להשבר, אך גם תכליתה תאבד...] ואלו האדם יפתח את התבה בתנועה קלה באצבעו על מנעול התבה.</p>
--	---